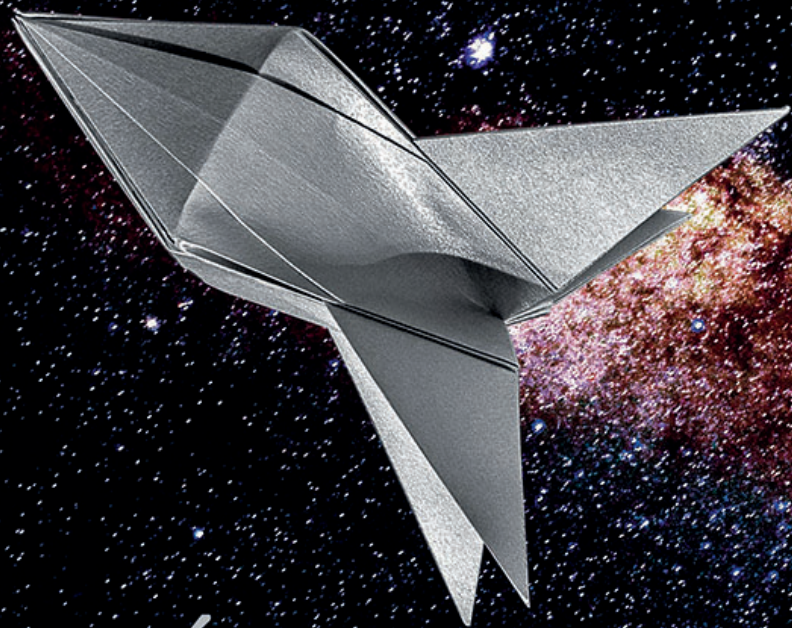

CENA HUGO ZA
NEJLEPŠÍ SÉRII
ROKU 2019

ZPRÁVA O ŽIVOTĚ VESMÍŘANŮ

BECKY
CHAMBERSOVÁ

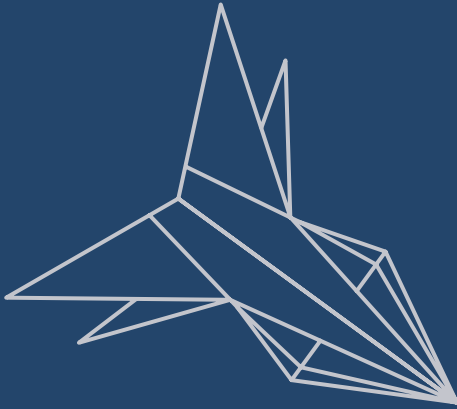
HOST

HOST

BECKY CHAMBERSOVÁ
ZPRÁVA O ŽIVOTĚ VESMÍŘANŮ

BECKY
CHAMBERSOVÁ
ZPRÁVA
O ŽIVOTĚ
VESMÍŘANŮ
BRNO
2019

Record of a Spaceborn Few

Copyright © Becky Chambers, 2018

The Work was first published

in the English language by Hodder & Stoughton

The right of Becky Chambers to be identified

as the Author of the Work has been asserted by her

in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Translation © Michaela Šprtová, 2019

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2019 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0071-0 (PDF)

ISBN 978-80-275-0072-7 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0073-4 (MobiPocket)

S VÝJIMKOU PROLOGU SE DĚJOVÁ
LINIE TÉTO KNIHY ODEHRÁVÁ BĚHEM
ZÁVĚREČNÝCH UDÁLOSTÍ DLOUHÉ CESTY
NA MALOU, ROZZLOBENOU PLANETU.

PROLOG

O ČTYŘI STANDARDY DŘÍVE

„Mami, můžu se jít koukat na hvězdy?“

Tessa vzhledla od malého pracovního stolu a podívala se na svou ještě menší dceru. „Zlato, já tam teď s tebou jít nemůžu,“ řekla. Pokynula směrem k úklidovému robotovi, kterého se zrovna snažila oživit. „Chci to dokončit, než zavolá strýček Ashby.“

Přestože Aya stála na místě, pohupovala se dopředu a dozadu. V životě nezůstala v klidu — ani během spánku, ani když byla nemocná, ani v Tessině břiše. „Nepotřebuju tě s sebou,“ prohlásila. „Můžu jít sama.“

Pronesla to tak odvážně a s takovou sebejistotou, že to Tessu přimělo odložit šroubovák. Při slovech *nepotřebuju tě* se v jejím nitru cosi sevřelo. Není ale právě tohle údělem všech rodičů? Pomáhat dětem, aby je potřebovaly méně a méně? Obrátila se k Aye a zamyslela se. Přemýšlela, jak hluboká je výtahová šachta k rodinné kopuli, jak snadno by mohla neposedná pětiletá holčička sklouznout ze sedačky a spadnout o celou palubu níž. Snažila se rozpomenout, kolik jí bylo let, když se ona sama poprvé vypravila dolů. Nepodařilo se jí to. Aya byla nemožná, jako každé dítě, které se teprve učí ovládat své tělo. Když se ale dostatečně soustředila, dokázala být opatrná.

Věděla, že v dopravní lodi je potřeba se připoutat, že pokud zaslechne syčení unikajícího vzduchu nebo skřípění kovu, má vyhledat dospělého, že než otevře jakékoli dveře, má se nejprve podívat po zeleném ukazateli tlaku. Aya sice byla dítě, ale dítě vesmířana. A děti vesmířanů se musely naučit věřit samy sobě a své lodi.

„Jak si sedneš na sedačku?“ zeptala se Tessa.

„Doprostřed,“ odpověděla Aya.

„Ne na kraj?“

„Ne na kraj.“

„A kdy vystoupíš?“

„Až dorazím dolů.“

„Až zastavíš,“ opravila ji Tessa. Nebylo těžké si svou dceru představit, jak seskakuje ještě za jízdy. „Musíš počkat, až se sedačka *úplně* zastaví, a teprve pak vystoupit.“

„Jasně.“

„Co řekneš, když vypadneš?“

„Řeknu ‚padám‘!“

Tessa kývla. „Zakřičíš to hodně hlasitě, jasné? A co to udělá?“

„Udělá to... udělá to... vypne se to.“

„Vypne se co?“

Aya poskočila a zamyslela se. „Gravitace.“

„Hodná holka.“ Souhlasně jí rozčechrala husté vlasy. „Tak dobrá. Běž a bav se.“

Dcerka vyrazila. Od Tessina stolu, který stál v rohu obývacího pokoje, to k jámě uprostřed podlahy bylo jen pár kroků. Aya však neznala jiný pohyb než běh. Na zlomek vteřiny Tessu napadlo, zda si právě nezajistila výlet na kliniku. Strach však ustoupil lásce. Sledovala, jak Aya opatrně, velice opatrně, otevírá branku v ochranném

zábradlí kolem výtahové šachty. Aya sedla na zem a přesunula se k sedačce — placaté desce dost velké na to, aby se na ni vedle sebe vešli dva dospělí lidé. Deska byla připevněna k motorové kladce a ta zase velkými šrouby ke stropu.

Aya seděla a tiše přemítala — vzácný to jev. Trochu se předklonila, a přestože jí nebylo vidět do obličeje, Tessa si dokázala představit, jak se holčičce na čele objevila malá zamračená vráska. Najednou Aya znejistěla. Strmá tmavá jízda byla něco jiného v bezpečném sevření na matčině klíně, než když teď měla být jedinou jedoucí osobou ona. Nikdo jiný ji nechytí, nikdo jiný jí nepomůže. Musela být schopna chytit se sama. Musela být schopna si zakřičet.

Aya uchopila ovládání připojené ke kladce a stiskla tlačítko Dolů. Sedačka začala klesat.

Nepotřebuju tě, prohlásila Aya. Ta slova už Tessu nebola. Už se nad nimi jen usmívala. Otočila se zpět k úklidovému robotovi a pokračovala v opravách. Spraví robota, nechá dceru pozorovat lodě nebo počítat hvězdy, nebo co to chtěla dělat, popovídá si přes půl galaxie s bratrem, povečeří, zavolá přes půl systému svému partnerovi, uspí dceru ukolébavkou, a jakmile její mozek přestane myslet na práci, usne. Bude to den jako každý jiný. Obyčejný den. Příjemný den.

Zrovna když chtěla robota znovu složit dohromady, Aya začala křičet.

Isabela se nechtěla dívat. Nechtěla to vidět. Nechtěla, aby se jí jakákoli noční můra, co se tam venku odehrávala, nesmazatelně vryla do paměti. Jenže přesně právě proto *musela* jít. Nikdo se na to teď nechtěl dívat, ale jednoho dne chtějí budou, a je důležité, aby se na to nezapomnělo. Někdo se na to podívat musel. Někdo to musel zaznamenat.

„Máš kamery?“ zeptala se a spěchala k východu.

Deshi, jeden z mladších archivářů, ji dohnal a srovnal s ní krok. „Jo,“ odvětil a přes rameno si přehodil brašnu. „Vzal jsem oba balíky, takže budeme mít spoustu... Do prdele.“

Vykročili z Archivů přímo doprostřed paniky, do chaosu těl a hluku. Náměstí bylo plné jako během nějakých oslav, jenže dnes se neslavilo. Byla to hrůza v přímém přenosu.

Deshi otevřel ústa dokořán. Isabela svými vrásčítými prsty stiskla jeho mladou ruku. Musela ho vést, přestože i jí samé se podlamovala kolena a svíralo srdce. „Vytáhni kamery,“ řekla. „Začni nahrávat.“

Kolega kývl na svůj skrib a otevřel brašnu. Kamerové koule se vznesly a modře se rozzářily — začaly zachycovat

obraz a zvuk. Isabela poklepala na rámeček projekčního displeje, který měla nad očima. Pak na něj poklepala znovu, dvakrát krátce, jednou dlouze. Systém zaregistroval příkaz a malé blikající světýlko v rožku u jejího levého oka indikovalo, že zařízení začalo natáčet.

Odkáslala si. „Tady starší archivářka Isabela Itohová, vedoucí Archivů *Asterie*,“ pronesla a při tom doufala, že displej její hlas zachytí i přes ten hluk. „Jsem tu s mladším archivářem Deshim Arochou. Dnešní datum je standard GS 129/303. Právě jsme obdrželi zprávu o... o...“ Její pozornost upoutal muž, který beze slova padl na kolena. Potrásla hlavou a přiměla se soustředit. „...o katastrofální nehodě na palubě lodi *Oxomoco*. Došlo k porušení trupu a dekompresi. Údajně je do toho zapletená i havárie nějakého raketoplánu. Zatím však nemáme příliš podrobností. Právě míříme do veřejné kopule zdokumentovat, co budeme moci.“ Nebyla žádná reportérka. Nepotřebovala nic přikrášlovat nepodstatnými postřehy. Měla pouze zaznamenat odehrávající se události.

Spolu s Deshim se prodírali davem, obklopení mračnem kamer. Shromáždilo se tu hodně lidí, ale jak viděli kamery a archivářské róby, ustupovali jim z cesty. Isabela už dál nic neříkala. Kamery měly materiálu k zachycení víc než dost.

„Moje sestra,“ oslovila plačtivě žena bezradného strážníka. „Prosím, myslím, že šla na návštěvu ke kamarádce...“

„Pššš, to je v pořádku, jsme v pořádku,“ utěšoval nějaký muž dítě a pevně ho tiskl k hrudi. „Brzy budeme doma, jen se mě drž.“ Dítě si prostě jen zavrtalo tvář do otcovy košile, jak hluboko to jen šlo.

„*Hvězdu za hvězdou, putujeme spolu,*“ prozpěvovala v kruhu skupina lidí různého věku a drželi se při tom za ruce. Hlasy se jim třásly, ale stará melodie zněla jasně. „*V každé lodi, silná rodina...*“

Dalším slovům Isabela nerozuměla. Většina ze shromážděných plakala, naříkala nebo se tiše kousala do rtu.

Dorazili k okraji kopule a spatřili, co se děje venku. Isabela náhle pochopila, jak oprávněný byl ten povykující dav, kterým se prodírali. Tváří v tvář takovému obrazu to byla jediná adekvátní reakce. Sestupovala dolů po schodech zaplněných lidmi, aby se dostala co nejbližší k pozorovacímu sklu. Co nejbližší k tomu, co nechtěla vidět.

Tam venku plul zbytek flotily Exodus. Třicet obytných lodí, i tato, společně kroužilo ve volném, ale promyšleném shluku. Všechno vypadalo tak, jak mělo... až na jednu loď, která byla obklopena bouřlivým mračnem trosek. Viděla, kam dříve jednotlivé kusy patřily — do rozeklané praskliny, díry v místě, kde bývaly stěny a domovy. Viděla kovové pláty, nosníky a podivné tečky roztroušené mezi tím vším. I z téhle vzdálenosti poznala, že mnoho těch teček není z kovu, ani z plexu. Byly příliš zaoblené, příliš nepravidelné. A jak se převalovaly, měnily tvar. Byli to Lidé. Byla to těla.

Deshi neartikulovaně zaúpěl. Přidal se tak ke sboru ostatních kolem.

„Nepřestávej natáčet,“ přikázala Isabela. Hrdlo se jí sevřelo tak, že se k těm slovům musela vyloženě nutit. Srdce jim krvácela. „Teď už pro ně víc udělat nemůžeme.“

„Už vědí, kolik jich je?“ zeptal se někdo. Od chvíle, kdy opustili *Asterii*, nikdo neřekl ani slovo. Náhlé přerušení ticha tak Eyas vytrhlo ze zamyšlení.

„Čtyřicet tři tisíc šest set,“ odpověděl Costel. Odkášlal si. „V tuto chvíli je to náš nejlepší odhad založený na počtu naskenovaných evakuovaných osob. Přesnější čísla získáme, až... až sesbíráme zbytek.“

Ještě nikdy Eyas neviděla svého nadřízeného takhle rozhozeného. Jeho zadržávání a roztěkanost však kopírovaly její vlastní potíže. Vlastně všech. Nic z tohohle nebylo běžné. Nic z toho nebylo v pořádku. Kdyby jí někdo před standardem, kdy konečně odložila své učňovské prýmky, řekl, kam ji tahle profese zavede, přijala by ji? Pokračovala by dál, kdyby věděla, jak se dnešek bude vyvíjet?

Pravděpodobně ano. Varování by ale neuškodilo.

Seděla tam s ostatními ošetřovateli ze své sekce, celkem jich bylo na podlaze dobrovolnické nákladní lodě mířící na *Oxomoco* dvacet. Na cestu z Flotily se vydaly i další nákladní lodě s ošetřovateli. Poznala, že tahle loď obvykle přepravovala potraviny. Ve vzduchu se vznášela silná vůně koření a oleje jako připomínka dávno

sněžených dobrých pokrmů. Bylo to jiné než pachy, jaké znala z práce. Voňavé mýdlo. Kov. A občas krev. Methylbutyl estery. Látka. Špína. Hniloba, rituál, obrození.

Ve svém těžkém exoobleku se neklidně ošila. I tohle bylo špatně. Tak jak jen to oproti jejímu běžnému lehkému pohřebnímu oblečení mohlo být. Necítila se však špatně kvůli obleku či vůni koření šimrající ji v nose. *Čtyřicet tři tisíc šest set.* „Jak,“ pronesla a pokusila se do úst dostat nějaké sliny. „Jak jich máme uložit tolik?“ Ta myšlenka jí vrtala hlavou celých třináct hodin od chvíle, kdy vyhlédla z okna.

Costel až příliš dlouho mlčel. „Cech neví... ještě nevíme.“ Rozpoutala se živá diskuze. Dvacet otázek najednou. Pozvedl ruce. „Náš problém je jasný. Nedokážeme se postarat o tolik těl najednou.“

„Máme místo,“ prohlásil jeden z Eyasiných kolegů. „Máme kapacitu pro dvojnásobek úmrtí. Pokud se každé Centrum ve Flotile postará o nějaká těla, je po problému.“

„To nemůžeme. Ne najednou,“ poznamenal další kolega. „Rozhodili bychom poměr uhlíkatých a dusíkatých látek. Zničili bychom celý systém.“

„Neuděláme to tedy najednou. Můžeme to dávkovat a... budeme...“

„Vidíte,“ ozval se jejich nadřízený. „V tom je ten problém.“ Pohledem přelétl celou skupinu. Čekal, zda si někdo pospíší s odpovědí.

„Uložení,“ hlesla Eyas a zavřela oči. Zatímco ostatní mluvili, provedla pár rychlých výpočtů. Ačkoli nesnášela, když se něco tak důležitého převádělo na pouhá čísla. Sto osmdesát Center ve Flotile, z nichž každé bylo za jeden standard schopné zkompostovat tisíc těl. Ne však naráz.

Než se lidské tělo, včetně kostí, zcela rozloží, trvá to necelé čtyři dekadny. A oni neměli dostatek místa k uložení víc jak stovky. I kdyby pominuli potřebu udržet správný poměr uhlíkatých a dusíkatých látek, nedokázali zastavit čas. Museli by dočasně uskladnit desítky tisíc těl, které márnice nedokázaly pojmout. A co je důležitější, museli by desítkám tisíc rodin říct, že musejí počkat se smutkem, s pohřbem, s rozloučením se svými blízkými. Jak by vybrali, kdo bude první? Hodem kostkou? Tažením čísel? Ne, situace byla už tak hrozná. Nemohli ještě k tomu vzbuzovat dojem, že se někomu dostává přednostního zacházení. Ale... co tedy budou dělat? Jak ony rodiny zareagují na fakt, že lidé, o které přišli, se nestanou součástí koloběhu předků a nezmění se ve zdroj živin pro jejich zahrady? Že se nestanou součástí vzduchu a potravy pro pozůstalé tak, jak jim bylo slibováno?

Zabořila obličej do dlaní. Skupina opět umlkla. Tentokrát však ticho nikdo nepřerušil.

Po chvíli loď zpomalila a zastavila. Eyas vstala. Bolest v nitru ustoupila, aby jí umožnila splnit její úkol. Naslouchala Costelovým instrukcím. Nasadila si přilbu. Vstoupila do přetlakové komory. Dveře za ní se uzavřely, druhé před ní otevřely.

Venku na ni čekaly obrazy tragédie. Hrůza, se kterou se vypořádá později. Ignorovala zničené obytné části a rozbité průzory a soustředila se na těla vznášející se mezi nimi. Pohled na těla dokázala ustát. Tělům rozuměla.

Ošetřovatelé s tryskami na zádech se rozletěli do vzduchoprázdna. Každý letěl sám. Byli zvyklí takto pracovat. Eyas vyrazila kupředu. Svit hvězd i sluneční zář

tlumil její tónovaný vizor. Aktivovala stabilizační trysky a zastavila se před prvním tělem, které měla vyzvednout. Byl to muž s prošedivělými vlasy a buclatými tvářemi. Podle oblečení patřil k farmářům. Jedna noha mu visela v podivném úhlu, pravděpodobně následkem nějakého nárazu při dekompresi. U poklidné tváře se mu tiše pohupoval řetízek, stále ještě zavěšený na krku. Oči měl přivřené, na rtech poslední výdech. Už byl v klidu a míru. Přitáhla ho k sobě a zezadu objala. Jeho vlasy jí zakryly vizor. Viděla v nich rozseté ledové krystalky — křupavé hroty zformované mrazem. *Hvězdy, budou rozmrzat*, uvědomila si. To ji předtím nenapadlo. Smrt ve vesmíru nebyla častým jevem, a ona na pohřeb takového mrtvého nikdy nedohlížela. Zнала běžný postup: těla vystavená vzduchoprázdnu se ukládala do přetlakových kapslí, kde se mohla adaptovat na běžné prostředí, aniž by došlo k nevzhlednému rozkladu. Jenže ani celá Flotila neměla dostatek kapslí pro celou *Oxomoco*. Ne, budou muset naskládat zmrzlá těla do poměrně vyhřátého nákladního prostoru. Jednalo se o polovičaté, improvizované, spěšně vymyšlené řešení. Tak jako všechno, co ten den dělali.

Eyas se zajímavě nadechla vzduchu ze zásobníku. Jak se jen s tímhle mají vypořádat? Jak mají těmto lidem dopřát důstojný odchod? Jak se tohle dá vůbec napravit?

Zavřela oči a znovu se nadechla. Tentokrát pořádně. „Hvězdy daly vzniknout zemi,“ promluvila směrem k mrtvému. „Ze země jsme povstali my. Do země se zase navrátíme.“ Ta slova byla určená pro smuteční obřad, nikoli pro sběr mrtvých těl. Nikdy k mrtvým nepromlouvala a pravděpodobně to už znovu nikdy neudělá, protože

podle ní nemá smysl mluvit na někoho, kdo to neuslyší. Tohle však byl způsob, jakým ulevovala bolesti ostatních. Netušila, co se s těly stane. Netušila, jak bude její cech postupovat. Věděla však, že jsou Exodané. A ať už se je snažilo rozkmotřit cokoli, jejich tradice je držela pohromadě. Letěla zpět k lodi, s sebou táhla svého dočasného svěřence a recitovala slova sepsaná první generací. „Sem, do Centra našich životů, přinášíme naše milované mrtvé. Ctíme jejich dech, který naplňuje naše plíce. Ctíme jejich krev, která naplňuje naše srdce. Ctíme jejich těla, která zásobují ta naše...“

Ani za nic by se Kip nenechal zvednout do náruče, aby lépe viděl. Není přece dítě — už mu bylo jedenáct. Nedo-
kázal si však pomoci a malým uslintaným dětem pohod-
lně usazeným na ramenou rodičů trochu záviděl. Na to,
aby ho zvedali do náruče, byl už moc velký. Na to, aby viděl
přes les dospělých shromážděných v hangáru byl naopak
ještě moc malý. Vytahoval se tedy na špičkách, pohupoval
se tu na jednu, tu na druhou stranu a snažil se vidět víc
než jen ramena a rukávy. Jenže vždy, když našel mezeru,
kterou by se mohl dívat, spatřil totéž. Jen spoustu lidí na-
mačkaných na malém prostoru, s dětmi na ramenou, zne-
možňující mu výhled. S povzdechem opět klesl na paty.

Jeho otec si toho všiml. Sehnul se a promluvil Kipovi
přímo do ucha. „Pojď,“ pobídl ho. „Něco mě napadlo.“

Přestože to nebylo snadné, podařilo se jim zprostřed
davu prodrat ven. Otec v šedé proužkované košili šel
první a Kip jej následoval. Otcova košile byla pěkná. Ob-
lékal si ji vždycky jen na udělování jmen, svatby, nebo
když do hexu přišel povečeřet někdo důležitý. I Kip si
oblékl sváteční košili — žlutou s bílými puntíky. Zápolil
s knoflíky, a tak mu ji pomáhala zapnout máma. Při kaž-
dém hlubokém nádechu cítil, jak je mu na prsou těsná.

Stejně tak cítil i to, jak se prsty na nohou vevnitř dotýká špiček bot. Máma nad tím jen potřásla hlavou a prohlásila, že bude muset zajít za jeho bratrancem Wymerem zjistit, jestli nemá nějaké nepoužívané oblečení, které by po něm Kip mohl zdědit. Kip si však přál nové oblečení. Takové, co úspěšní prodejci vystavují na svých stáncích. Čisté a vyžehlené, bez štipování v místech, kde se předtím někomu prodřel loket. Viděl, že i otcova košile je spravovaná, stejně jako oblečení většiny lidí, které míjel. Pořád to ale byly ty nejhezčí košile, jaké si jen lidé mohli dovolit. Všichni chtěli před Aeluony vypadat dobře.

Ať už na sobě měli košile nové, nebo spravované, jednu věc měli všichni společnou: bílou pásku ovinutou kolem pravé paže. Přesně taková se nosila dekadny následující po pohřbu, aby ostatní věděli, že vám mají dát pokoj a být na vás milí. Teď je však nosili všichni — všichni na palubě *Asterie*, celá Flotila. Kip neznal žádného mrtvého z *Oxomoco*, ale o to vůbec nešlo. Tak mu to aspoň vysvětovala máma, když mu pásku na ruku vázala. *Všichni jsme přišli o někoho z rodiny*, řekla mu. *Ať už jsme ho znali, nebo ne.*

Jakmile se vyprostili z davu, Kip se ohlédl. „Kam to jdeme?“ zamračil se. Z místa, kde předtím stáli, sice nic neviděl, ale prázdný hangár teď byl hrozně daleko, a loď měla přiletět každou chvíli. Přece ji nepropáskou!

„Věř mi,“ řekl mu táta. Mávl rukou a Kip pochopil, kam mají namířeno — na jeden z nákladních jeřábů stojících poblíž. Několik lidí už napadlo totéž. Seděli v mezerách ocelového ramene jeřábu. Otec Kipovi položil ruku na rameno: „Nikdy sám nesmíš udělat to, na co se teď chystáme. Děláme to jen proto, že jde o zvláštní příležitost, jasný? Dokážeš se mnou vylízt na ten jeřáb?“

„Jo,“ přikývl Kip. Srdce mu bušilo až v krku. Táta málokdy porušoval pravidla. Vlastně nikdy. Máma by s tím rozhodně nesouhlasila. Kip byl rád, že s nimi nešla.

Nejdřív vyšplhali nahoru na jeřáb po servisním žebříku a pak lezli po kovových podpěrách. Jeřáb byl mnohem vyšší, než se zdál zespodu, a Kip se trochu bál. Nebál se moc, není přece dítě, a šplhání nebylo tak těžké. Bylo to tak trochu jako překážková dráha na hřišti. Jen mnohem větší. Navíc byl s tátou. Táta řekl, že je to v pohodě, tak to musí být v pohodě.

Ostatní na jeřábu se na ně usmívali. „Posadte se u nás,“ křikla na ně jedna žena.

Táta se zasmál. „S radostí.“ Usadil se na volné místo. „Pojď, Kipe.“

Kip se přesunul vedle táty. Ruce nechal viset přes horní podpěru a nohy mu bimbaly přes spodní okraj. Kov ho studil do zadku. Rozhodně nebyl navržený k sezení. Už teď Kip věděl, že mu pŕlky ŕplně zdřevění.

Ale ten výhled! Ten byl ŕžasný. Takhle nahoře ani nevadilo, že jsou tak daleko. Všechno se zdálo tak maličké — lidi v davu, hlídky na jeho okrajích, vedoucí skupina čekající v hangáru. „To je naše admirálka?“ zeptal se Kip a ukázal na šedovlasou ženu ve výrazné zelené uniformě rady.

„Ano, to je ona,“ odpověděl otec.

„Potkal ses s ní někdy?“

„Ne.“

„Já jo. Minulej standard,“ prohodila přátelská ukřičená paní a usrkla si ze své čutory. Měla tam něco horkého. „Byla u mýho ŕklidovýho týmu.“

„Opravdu?“ podivil se otec. „A jaká je?“

Výraz té paní jako by říkal, že nebyla špatná. „Volila bych ji zas.“

Kip cítil, jak se v něm pomalu uvolňuje uzlíček napětí, který se v něm svíral už od té havárie. Seděl tu s tátou, který s ním vyšplhal na jeřáb a bezstarostně se vybavoval s cizinci. Dole čekal dav lidí ve svých nejlepších šatech. Nikdo už nebrečel a nikdo nekřičel. Stála tam admirálka — rozvázná, vůdčí a mocná. A brzy přiletí Aeluonové, aby jim pomohli. Všechno zase bude v pořádku.

Světla v hangáru zežloutla, což signalizovalo blížící se loď. I takhle nahoře Kip slyšel, jak dav utichl. Najednou se objevilo. Tiše vletělo do hangáru — ladné, lesklé aeluonské vznášedlo se zaoblenými křivkami a perleťovým trupem. Skoro ani nepřipomínalo loď. Lodě byly hranaté a stroze mechanické. Byly to věci, které jste kus po kuse, díl po dílu, sešroubovali a svařili dohromady. Tahle loď však vypadala jako odlitá. Jako něco, co jste vyloupili z formy a celé dny opracovávali. Dav zatajil dech.

„Hvězdy, to je něco,“ pronesl táta potichu.

„V nákladním prostoru je vidáme každou chvíli,“ poznamenala paní. „Ale nikdy se mi neokoukaj.“

Kip mlčel. Neměl na hovor čas. Pozoroval tu nejnáděrnější věc, jakou v životě viděl. Skoro se táty zeptal, jak se tomuhle typu lodi říká, ale jeho otec očividně taky ještě žádnou takovou neviděl. A tu paní Kip neznal, takže se jí nechtěl ptát. Až se vrátí domů, vyhledá si aeluonské lodě na Spojce. Znal všechny typy lidských lodí a věděl hodně i o tělech cizích ras. Nikdy ho však nenapadlo učit se o cizích lodích. Ve Flotile člověk snadno sklouzl k přesvědčení, že jiné než lidské lodě neexistují.

Poklop lodi se otevřel. Kip nedokázal říct jak. Zvenčí na trupu nebyly vidět žádné rýhy nebo obruby, které by naznačovaly dveře. Ven vystoupili tři Aeluoni a dav začal jásat. Kip by je rád viděl zblízka, ale i takhle zdálky se mu z nich rozbušilo srdce. Měli holé stříbrné hlavy pokryté šupinkami. Tváře jim hrály všemi barvami. Byli oblečení v šedé a bílé. Předpokládal, že jejich oblečení nebylo po někom poděděné.

„Proč mají masky?“ zeptal se Kip. „Copak nedýchají kyslík?“

„Dýchají,“ odvětil táta. „Jenže tvorům, kteří s lidmi nejsou zvyklí žít, poněkud... zapácháme.“

„Co znamená zapáchat?“

„Smrdíme jim, chlapče,“ zasmála se paní zpoza své čutory.

„Aha,“ řekl Kip. Nevěděl, co si o tom má myslet. A čím déle tam tak seděl, tím méně si byl jistý tím, co si myslet o všem kolem. Zatímco se admirálka zdravila se sousedy z jiného světa, v jeho nitru se opět začal utahovat onen uzlíček. Její uniforma už nevypadala tak parádně, dav už nevypadal tak pěkně oblečený, hangár už se mu nezdál být normální. Ne, když uprostřed něj spočíval ten velký létající drahokam. Aeluoni přiletěli urovnat problémy, které Flotila sama nedokázala vyřešit. Problémy, které by nenastaly, kdyby jejich lodě nebyly rozbité a technologie zastaralá. Podle lidských zvyklostí si Aeluoni potřásli rukama se smradlavou, strnulou radou. Na místo Kipova nadšení a údivu se vkrádal smutek.

Sledoval Aeluony a styděl se.

Důležitým figlem pro život na Mushtullu bylo vědět, na východ kterého slunce si počkat. Ressoden se nad obzor vždy vyhoupl jako první a jen vesmíraňští obchodníci a malé děti dělali tu chybu, že vycházeli ven tak časně. Ressoden byl malý a schopný poskytnout světlo, ovšem už nedokázal nabídnout teplo dostačující na zahnání chladu. S mlhou objevující se před svítáním se táhla i zákeřná vlhkost a ta se vám zažrala až do morku kostí. Nikdo vám pak tedy nezazlival, jestliže jste si počkali až na třetí slunce, velký macatý Pelus, který vždy spolehlivě rozehnal všechny mraky. Ale i to byla začátečnická chyba. Po východu Pelusu se tak do půlhodiny začaly odpařovat okolní močály a vzduch pod pražícím poledním sluncem ztěžkl tak, že se skoro dal žvýkat. Východ druhého slunce, Makareva, byl to pravé. Makarev byl hlavním sluncem hodinu a šestnáct minut, což bylo akorát na to dostat se na vlak mířící tam, kam jste potřebovali. V té době nebylo ani příliš vlhko, ani dusno, příliš horko či snad chladno. Nemuseli jste vrstvit oblečení a nepřišli jste do práce v propocené košili, která nechtěla uschnout. Makarev byl ideální.

Sawyer přiložil dlaň na stěnu své obytné kapsle. Poznala, že co nevidět vyjde Makarev. Jeho kapsle by měla být klimatizovaná. Jistě, neumrzl nebo tak, ale zateplení bylo stejně laciné, tak jako nájem. Ležel pod příkrývkami, dokud se zeď neohřála na správnou teplotu. Teď. Posadil se a stiskl jedno z tlačítek na stěně. Ven se vysunul panel s umyvadlem, výklopné zrcadlo a téměř prázdné balení dentbotů, které bude muset doplnit. Opláchl si obličej, napil se, vypláchl si ústa a učešal se. Stiskl jiné tlačítko. Umyvadlo se zasunulo a objevil se větší panel s rychlovařičem a malou spížírnou plnou instantních jídel. Věděl, že ho čeká dlouhý den v práci, a tak si vybral dvě balení Mocné a magické ranní kaše. Ještě se ohřívala, když kontroloval skrib a zjistil, že vlastně už nemá práci, do které by šel.

Bezduchý formální dopis, který mu jeho (teď už bývalý) zaměstnavatel poslal, se neobtěžoval ani dočíst. Věděl, co v něm je. Nepředvídaný nedostatek financí, blablabla, upřímně se omlouváme za oznámení na poslední chvíli, blablabla, přejeme vám hodně štěstí, blablabla. Sawyer padl zpátky do peřin a zavřel oči. Bylo mu devatenáct a pracoval už od dvanácti. Vystřídal deset zaměstnání. Takové skóre mu nebylo zrovna ku prospěchu.

„Skvělý,“ povzdechl si. Chvilí zvažoval, že by celý den strávil v posteli a obětoval těch několik kreditů nutných k ochlazení kapsle během doby, kdy byl Pelus vysoko na obloze. Jenže teď byl pro něj každý kredit ještě potřebnější než kdy jindy. Pokud vyhodili jeho, vyhodili i ostatní z továrny. Ti všichni se pohnou do obchodní čtvrti a budou se snažit vlichotit obchodníkům, aby

jim nabídli práci. Tak to s Harmagiány chodilo. Žádné životopisy, pohovory a podobně. Prostě jste za nimi šli a doufali, že se jim zalíbíte. Hledání práce u jiných druhů nebylo tak únavné, jenže Harmagiáni byli nejbohatší. V okolí by nejspíš našel zaměstnání, o které by se mohl ucházet, jenže práce pro Lidi vás daleko nedostala. Bylo rozumnější vydat se do obchodní čtvrti a zkusit své štěstí. To zvládne. Už se mu to takhle podařilo.

Unaveně se posadil, snědl kaši a oblékl si čisté oblečení (i to bylo uložené ve zdi). Pospíšil si z postele k východu z kapsle. Zkušeně stoupl na venkovní žebřík. Chytil se rámu dveří a chtěl se spustit dolů. Okamžitě však ruku znechuceně stáhl zpět. „Ale no tak,“ povzdechl si. S odpořem se šklebil na šedý sajrajt na prstech. Ploužoplíseň. Tahle šedá mazlavá hmota milovala noční mlhu a rostla tak rychle, že i když jste ji večer odstranili, ráno jste na tomtéž místě našli nový plesnivý flek. Přesně takový, jaký se teď šířil po Sawyerově domku. Otřel si dlaň do starého trička a pokračoval v odchodu. Dával si velký pozor, aby se mu ta věc nedostala na oblečení. Potřeboval ohromit nové šéfy, a už teď neměl nejlepší den.

Jak tak slézal dolů, rozhodl se, že to změní. Půjde ven a najde si práci, která bude lepší než ta včerejší.

Vyrazil do druhého mushtullského rána. Po cestě všechny v okolí zdravil. Úzké dlážděné ulice byly plné, stejně jako vysoké budovy kolem nich. Hlavní nápor pěších mířil jako vždy k transportním zastávkám. V davu zahlédl několik dalších obyvatel, kteří byli oblečení lépe než obvykle. Přidal do kroku. Musí se do obchodní čtvrti dostat dřív, než budou ty nejlepší fleky pryč.

Koutkem oka zahlédl neobvyklou věc — malou skupinku lidí, většinou starších, shromážděnou kolem malé omšelé sochy exodanského usedlíka stojící vedle potravin. Zdobili ji — ověšovali ji věnci z květin a stužek, u nohou jí zapalovali svíčky a čistili ji od ploužoplísně. Sawyer si matně vybavil řeči, které před několika dny zaslechl v továrně — něco o vybuchnuté obytné lodi nebo tak. Bylo to něco hrozného. Předpokládal, že právě to byl důvod onoho shromáždění. Byl by pokračoval dál, ale v davu rozpoznal jednu tvář: Shani Brennerovou, jednu z dozorčích v továrně. Místo aby měla namířeno k transportu, pomáhala nějaké staré... ne, prastaré... paní zapálit svíčku. Copak o propouštění ještě neví? Nezkontrolovala si skrib?

Sawyer zaváhal. Nechtěl ztrácet čas, ale Shani byla fajn holka. Když jednou neměl peníze, podělila se s ním o oběd. Dnešek zatím nebyl nic moc, ale třeba pokud někomu pomůže, vesmír se přikloní zpátky na jeho stranu.

Změnil směr a spěchal k soše. „Ahoj Shani!“ zvolal a zamával.

Shani vzhlédla. Nejdřív byla zmatená, pak ho však poznala. Poplácala starou ženu po zádech (ta už teď seděla na zemi) a vyšla Sawyerovi vstříc. „Mizerný ráno, co?“ prohlásila a mnula si zátylek.

„Už se ti to doneslo?“ zeptal se Sawyer.

„Jo, přišel mi dopis. Předpokládám, že stejnej jako tobě. Neměla jsem tuha, co se chystá. Parchanti lakomí. Před třema dnama jsem Tolgedovi dala dárek jako dík za to, že je můj šéf.“

Sawyer palcem ukázal směrem na ulici. „Nejdeš do obchodní čtvrti?“

Shani zavrtěla hlavou. „Dneska ne.“ Bradou pokynula směrem k soše. „Tamhleto je moje babička. Slyšels o *Oxomoco*?“

„O té obytné lodi, co...?“

„Jo. Narodila se tam. Sem přišla v sedmi letech, ale i tak. Kořeny jsou kořeny.“ Shani se na Sawyera zahleděla. „Jsi Exodan?“

„No...“ Nebyl vlastně Exodan kdysi každý? „Kdysi dávno, pradávno. Já... Nevím, z které lodě pocházím a tak. Nikdy jsem tam nebyl.“

Shani pokrčila rameny. „I to se počítá. Nechceš s námi posedět?“

Sawyer překvapeně zamrkal. „Díky, ale já...“

„Práce bude i zítra,“ prohlásila. „Nebojím se, že ne. A ani ty bys neměl. Vždycky to nějak dopadne.“

Za Shaninými zády si lidé sedali na zem k babičce Brennerové. Někteří plakali. Jiní se drželi za ruce. Další si dokola posílali čturu. Někteří cosi jednohlasně odříkávali, znělo to skoro jako chvalozpěv. Rozeznal ale jen pár slov. Jeho enskština byla přinejmenším mizerná.

Shani se na Sawyera usmála. „Jak chceš,“ prohlásila a měla se k odchodu. Sedla si na zem a objala svou babičku.

Sawyer se k nim nepřidal, ale ani se k nim neotočil zády. Neměl důvod zůstat, a přesto... a přesto. Představil si zběsilý frkot, který ho čekal v obchodní čtvrti. Fronty horlivců snažících se zapůsobit. Byl to naprostý protiklad toho, co se odehrávalo přímo před ním. Tiché truchlení a vzájemný respekt. Připadalo by mu divné se k nim přidat. Nechtěl je obtěžovat. Nebyl jedním z nich, nepatřil mezi ně. Když je však sledoval, jak spolu sdílejí

slzy, písňe a společnost, přál si k nim patřit. Neměl nic, čeho by byl podobným způsobem součástí. Muselo to být hezké mít něco takového. A v zármutku asi obzvlášť.

V transportu přemýšlel o těch několika slovech, která zaslechl. Skrz zarostlá okna sledoval proudící davy a ta slova mu pořád dokola zněla v hlavě.

Ze země.

Č Á S T 1

OD ZAČÁTKU

Zdroj: Reskitský institut pro mezihvězdnou migraci
(Veřejné zpravodajské vlákno)

Název: Novodobý exodus — Záznam č. 1

Autor: Ghuh'loloan Mok Chutp

Kódování: 0

Překlad: [hantština—klipština]

Transkripce: 0

Uzlový identifikátor: 2310-483-38, Isabela Itohová

[Systémová zpráva: Vybraný zdroj je přeložen z psané hantštiny. Jak možná víte, psaná hantština obsahuje záznamy gest, pro které v žádném jazyce GS neexistuje ekvivalent. Proto palubní překladač vašeho skribu nepřeložil materiál přímo. Obsah je upraveným překladem pro běžného klipského čtenáře.]

Vítej, drahý hoste! Jsem Ghuh'loloan Mok Chutp a právě čteš má slova. Doufám, že moje komunikační snahy postačí na to, aby čtení tohoto zdroje stálo za tvůj čas. Budu se snažit, jak nejlépe dovedu. Mým cílem je tě vzdělat a pobavit. Pokud v tomto ohledu selžu, přijmi prosím mou upřímnou omluvu a věz, že jde čistě o mé selhání, které není nikterak zapříčiněno mým zaměstnáním, vzděláním nebo původem.

Pokud nejsi obeznámen s mou prací, dovol mi, abych ji představila. Jsem výzkumná pracovnice v oboru etnografie v Reskitském institutu pro mezihvězdnou migraci. Pracuji v tomto odvětví již dvacet dva standardů a zaměřuji se na současné transitivity a orbitální společnosti. Zatím jsem na svou práci, až na pár výjimek, hrdá. Věřím, že pro úkol, který ti právě hodlám popsat,

jsem kvalifikovanou odbornicí. Doufám, že se mnou budeš souhlasit.

Co se ti vybaví, milý hoste, když zmíním flotilu Exodus? Můžeme tento termín definovat doslovně: soubor lodí přepravujících zbytky lidského druhu z jejich zanikající planety. Možná v tobě zmínka o Flotile vyvolá hlubší asociace — symbol zoufalství, chudoby, houževnatosti. Žiješ ve společenství s nějakými Lidmi? Znáš někoho, kdo se narodil na palubě některého z těchto starých plavidel? Nebo pocházíš z homogennějšího společenství, a proto jsi překvapen, že Flotila je Lidmi ještě vůbec obývána? Je možné, že je pro tebe celý koncept Flotily matoucí. Možná ti připadá záhadný či vzrušující. Možná jsi ty sám, drahý hoste, Člověk a považuješ Flotilu za svůj domov. Nebo naopak je ti naprosto cizí, stejně jako nám ostatním.

Flotila zajímá každého, kdo k ní nemá nějakou osobní vazbu, bez ohledu na původ. Pokud nemáš nějakého blízkého přítele z řad Lidí nebo nejsi obchodník podnikající dlouhé lety, pravděpodobně jsi tam nikdy nebyl. I když celkově počet Lidí žijících v různých teritoriích a planetárních koloniích GS převyšuje počet Exodanů, Flotila je stále místem, kde naleznáš nejvyšší koncentraci tohoto druhu mimo Sluneční soustavu. Přestože mnoho Lidí na palubu obrovských obytných lodí nikdy nevkročilo, všichni v sobě vědomě nosí jejich minulost. Tento původ nevyhnutelně formuje každou současnou lidskou komunitu bez ohledu na její filozofii. Ovlivňuje to, jak o sobě smýšlejí a jak je vidíme my.

Takže co víme o dnešní Flotile? Jak tam Lidé žijí? Jak nahlízejí na GS? Proč pokračují ve stejném způsobu

života? To jsou otázky, které se pokusím objasnit. Já, Ghuh'loloan, budu také hostem. Během psaní tohoto textu jsem na cestě k flotile Exodus, kde zůstanu po osm dekadní. Budu rozmlouvat s exodanskými občany a učit se jejich způsobům. O exodanské Flotile se toho po prvním kontaktu s ní a před jejím vstupem do GS hodně napsalo, ale od té doby o ní bylo pořízeno jen málo záznamů. Pravděpodobně se bohužel předpokládá, že přítomnost Lidí v mezidruhových komunitách znamená, že se integrovali do našich rozličných společností a opustili své staré zvyklosti. Nic však není dále od pravdy. Cestuji teď přes celou galaxii, abych zjistila, jaká je skutečnost.

Doufám, milý hoste, že se ke mně připojíš.

T E S S A

Přijatá zpráva

Kódování: 0

Překlad: 0

Od: Ashby Santoso (7182-312-95)

Komu: Tessa Santosová (6222-198-00)

Ahoj Tess,

nevím, jestli jsi viděla zprávy. Pokud ano, jsem v pořádku. Pokud ne, tak na Hedra Ka se neděly pěkné věci, ale opět: jsem v pořádku. Naše loď je hodně poškozená, ale stabilizovaná a mimo bezprostřední nebezpečí. Mám plné ruce práce s opravami a posádkou, takže se objevím na sibu hned, jak budu moct. Tátovi taky pošlu zprávu.

Brzy ti řeknu víc, slibuju. Obejmi za mě děti.

Ashby

Tessa měla chuť svého bratra zabít, což je koneckonců obvyklým jevem u všech sourozenců.

Ne ho zabít navždycky. Jen by ho na chvílku vyhodila do vesmíru, aby mu došlo, co provedl, a pak by ho zase rychle oživila a nabídla mu hrnek horkého čaje. Seděl by pak na zemi a celý roztřesený v rukou svíral hrneček, přesně jako to dělával, když byl malý. Řekla by mu: *Tímhle si procházíme pokaždé, když se vypaříš. Dokud se nevrátíš, strachy ani nedýcháme.*

Odhodila skrib na stůl a bříšky prstů si promnula oči. „Sakra!“ Rozezleně, ale s úlevou se nadechla. Viděla zprávy. Samozřejmě že v nich neřekli, na kterou civilní loď Toremi stříleli. Ale Tessa věděla, kam Ashby uplynulý standard letěl a co tam měl dělat. „Pitomče...“ Vydechla. Oči ji pálily. „Je v pořádku.“ Opět se nadechla a její hlas se zklidnil. „Je v pořádku.“

Hned po zprávách vyrazila do nákladistiště, přestože jí sichta začínala až za dvě hodiny. Otec ji nabádal, ať zůstane doma, dokud nezjistí, zda si oddechnout, nebo chystat pohřeb. Na tátův způsob zvládání situace — sezení před pixelovým projektorem a sledování všech zpráv znovu a znovu, dokud nezveřejnili něco nového — neměla Tessa žaludek. Kouřil při tom, mumlal si pro sebe a pronášel své ustarané teorie. Podle ní nemělo smysl jen tak posedávat a čekat na nové zprávy. Obzvláště když netušili, kdy se nějaké objeví. Se svíravým pocitem u srdce se vypořádala po svém. Vytáhla Ayu a Kye z postele. Kyovi dala sušenku, aby přestal brblat, že mu změnila rozvrh. Pak dala sušenku i Aye, aby si nestěžovala na nespravedlivost. Nařídila tátovi, aby jí, kdyby se něco změnilo, zavolal na vox.

Věděla bys to, kdybys zůstala doma, zamrmlal, zatímco si do fajfky ládoval pořádnou dávku rudotrávy.

Neustoupila však. A on na ni netlačil. Poplácala ho po rameni a poslala děti naproti k Parkovým. Předpokládala, že ještě spí. Ale k tomuhle hexarodiny byly.

Aya ji celou cestu ke dveřím otravovala a dožadovala se vysvětlení. *Proč jsme vstávali tak brzo? Proč nemůžu zůstat doma? Musím do školy? Proč je na tebe děda naštvanej? Je táta v pořádku?*

Táta je v pořádku, odpověděla jí Tessa. Ale byla to jediná otázka, na kterou dala dceři přímou odpověď. Na všechny ostatní odvětila buď: *Protože jsem to tak řekla*, nebo *To ti řeknu později*. Neexistoval způsob, jak devítileté holce sdělit, že *loď strýčka Ashbyho možná sestřelili mimozemšťané a tohle je mámin způsob, jak se s tím vyrovnat*. Zkrátka, nešlo to sdělit tak, aby Aya nezačala vyšilovat a nevyděsila i svého dvouletého bratra. Jen ať děti mají poklidné ráno. Dospělí se můžou strachovat za ně.

Tessa se opřela o opěrku své kancelářské židle a protáhla si záda. Mezi žebry a páteří ucítila lupnutí. Otočila se k voxu na zdi. „224-246,“ nadiktovala. Vox souhlasně zapípal. Přijal domovskou adresu. „Tati, máš zapnutý skrib?“

„Ne,“ zakřičel zpět její otec. Nikdy nepochopil, že i když je vox na opačné straně místnosti, nemusí do něj křičet, jako tomu bylo u starších modelů. „Proč?“

Tessa obrátila oči v sloup. Muž, který celé ráno dokola sledoval zprávy, se jí zeptal *proč*. „Psal Ashby. Je v pořádku.“

Z voxu zaslechla dlouhé oddechnutí. Následovalo tiché: „No do pr...“ A pak začal zase křičet: „Jak je na tom jeho loď?“

„Prý je stabilizovaná. Neměl moc času na psaní. Napsal jen, že je v pořádku.“

„Je pořád na palubě? Stabilizovanéj stav nemusí vydržet dlouho.“

„Ashby jistě pozná, kdy je jeho loď bezpečná.“

„Tyhle zbraně, co maj Toremi, o kterých mluví ve zprávách, ty dokážou fakt...“

„Tati, přestaň na to koukat, jo? Nevědí, co se děje. Jenom vyplňují vysílací čas.“

„Jen říkám, že...“

„Tati.“ Tessa si promnula kořen nosu. „Musím zase do práce. Běž se projít do zahrad nebo tak, jo? Třeba k Jojo na oběd.“

„Kdy přijdeš z práce?“

„Nevím. Záleží, jak to tu půjde.“

„Dobře.“ Odmlčel se. „Mám tě rád.“

Její táta sice nebyl extra uzavřený typ, ale tahle tři slova neužíval jen tak. Tessa zjihla. „Já tebe taky.“

Vox se vypnul a ona opět uvolněně vydechla. Zírala z okna své pracovny na nákladště. Na nekonečné řady polic, až po okraje plné drátů a haraburdí, opečovávané řadou výkonných zdvižných robotů řídicích se příkazy. Tessa bouchla do svého terminálu. Měli tam i hromadu kovu — kusů, které se nevešly do polic, kusů, které nikdo neměl čas rozřezat. To byl její obor, její projekt. Měla sledovat příchozí i odchozí položky a zajistit, že se vše řádně zaznamená, zváží a popíše, aby byl přehled o věcech, které ještě nebyly připravené pro obchodníky a slévárny. Krom toho měla za úkol řídit neinteligentní stroje, které zboží přepravovaly z místa na místo. Byla to složitá práce, ale nenáročná. Byla to taková práce,

u níž se mohla spolehnout, že každý den bude probíhat přesně tak, jak po probuzení očekávala. Vzhledem k neustálému chaosu doma to byla věc, kterou dokázala ocenit.

Kdysi dávno, když jí bylo přes dvacet a v nákladáku začínala, byla hala osm krásně uspořádaná. Vzpomínala na úhledně zabalené bedny se surovými materiály a importované krabice s úžasnými nálepkami v mnoha cizích jazycích. Po dvaceti letech jste v hale nenašli jedinou z nich. Import a zpracování se už přesunuly jinam. Hala osm byla jednou ze tří hal na *Asterii*, již vyhradili pro trosky *Oxomoco*. Každá obytná loď byla postavena stejně: obrovský středový válec plný životně důležitých systémů, plochý prstenec s tisíci domovy ukotvenými kolem něj a vzadu shluk robustních motorů. Loď *Oxomoco* už tak nevypadala. Zbyl z ní už jen orvaný obal, který odtáhli z oběžné dráhy Flotily. Tato rozšklebená půlka lodi tam však někde stále plula a k smrti dělala každého, kdo ji průzorem byt jen zahlédl. Druhá půlka už byla rozebrána na kusy a přesunuta do nákladíšť, jako bylo to Tessino. Takže teď tu místo beden dopravených od jiných ras pracovala s nemizící zásobou podpěrných trámů, podlahových panelů a prázdných kyslíkových nádrží — samými životně důležitými a údajně věčnými předměty. Stačil jeden rozbitý raketoplán, nešťastná letová dráha, tlak na jednu opotřebovanou přepážku a tato souhra drobností vedla k smrti desetitisíců osob a halám nacpaným zbytky.

V hlavě jí zněla tátova slova. *Stabilizovanej stav nemusí vydržet dlouho.*

„Madam Santosová, jste v pořádku?“